

Sygn. akt VIII GC 571/15 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Eliza Grzybowska

Protokolant stażysta Natalia Gliniecka - Kitowska

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2015r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa S. R.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617 zł (sześćset siedemnaście złotych) z tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Eliza Grzybowska

UZASADNIENIE

Powód – S. R., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Kancelaria (...) żądał zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. kwoty 3.266,95 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do 16 listopada 2011 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod nazwą Kancelaria (...) udzielił swojemu synowi R. R. (1) wadliwej porady z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych. Poinformował go, że może zgłaszać do ubezpieczeń społecznych tylko te okresy, w których rzeczywiście będzie wykonywał czynności w ramach działalności gospodarczej a pozostałe okresy będą wówczas traktowane jako zawieszenie prowadzonej działalności gospodarczej. Powód podał, że R. R. (1) dostosował się do tej porady i dokonywał zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych tylko tych okresów, w których faktycznie wykonywał działalność gospodarczą a w pozostałych okresach dokonywał zgłoszenia zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej. W toku kontroli ZUS uznał działania R. R. (1) za niezgodne z obowiązującymi przepisami. W dniu 20.11.2010r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku, rozpoznając odwołania R. R. (1) orzekł, że działania R. R. (1), polegające na zgłoszeniu do ZUS jedynie tych okresów, w świadczył on usługi na rzecz swoich klientów, były niezgodne z obowiązującymi przepisami. Treść tego rozstrzygnięcia potwierdziła wadliwość porady prawnej udzielonej przez powoda. Skutkiem takiej interpretacji przepisów w majątku R. R. (1) powstała szkoda wynosząca 6.624,95 zł. Kwota ta odpowiada wysokości naliczonych przez organ składek na ubezpieczenie społeczne. Powód wskazał, że w czasie udzielania porady synowi posiadał obowiązkowe ubezpieczenie z tytułu OC. Umowa została zawarta 12.04.2002r.

Powód wskazał ponadto, że w dniu 04.06.2011r. dokonał oficjalnego zgłoszenia szkody swojemu ówczesnemu ubezpieczycielowi tj. (...) S.A. W dniu 16.11.2011 r. zakład ubezpieczeń wypłacił odszkodowanie wynoszące 3.358 zł. Powód wskazał, że kwota odszkodowania nie rekompensowała w całości poniesionej szkody, obejmowała bowiem

wyłącznie odsetki naliczone od nieterminowo uregulowanych składek na ubezpieczenie społeczne. Powód podał, że odwoływał się od tej decyzji ubezpieczyciela, ale jego decyzja nie uległa zmianie.

Powód podniósł również, że pozwany na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. połączył się z (...) SA , przejmując cały majątek tej spółki.

W odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że szkoda wystąpiła w mieniu R. R. (1), wobec czego S. R. nie przysługuje legitymacja czynna w niniejszym procesie. Nadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia, wskazując, że R. R. (1) otrzymał zawiadomienie o decyzji ZUS w dniu 20.03.2008r. Pozwany podniósł, że termin przedawnienia roszczeń odszkodowawczych wynosi 3 lata, wobec czego przedawnienie nastąpiło z dniem 20.03.2011r. Nadto pozwany powołał się na treść art. 361 k.c. i wskazał, że jest zobowiązany do zapłaty odszkodowania jedynie za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Pozwany podniósł, że nie można uznać, że szkoda odpowiada wysokości uiszczonych składek , skoro są one obowiązkowe dla każdego przedsiębiorcy.

W piśmie przygotowawczym z dnia 28 maja 2015 r. powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił, co następuje:

Strony prowadzą działalność gospodarczą.

W dniu 18.10.2012r. na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. pozwany połączył się z (...) SA , przejmując cały majątek tej spółki.

(dowód: informacja z KRS k. 37-49, informacja z (...) k. 50)

W okresie od 13.04.2002r. do 13.04.2003 r. powód był ubezpieczony z tytułu odpowiedzialności cywilnej podmiotów prowadzących doradztwo podatkowe w (...) SA.

(dowód: okoliczność bezsporna)

Od (...) syn powoda - R. R. (1) wykonywał pozarolniczą działalność gospodarczą. Przy rozpoczęciu działalności przez syna powód poradził mu, że winien dokonywać zgłoszeń do ZUS jedynie w okresach faktycznego wykonywania czynności w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. W okresie od rozpoczęcia prowadzenia działalności do 31 sierpnia 2006r. R. R. (1) dokonał 14 zgłoszeń do ZUS. Zgłoszeń dokonywał w okresach, kiedy posiadał zlecenia do wykonania. W pozostałym okresie uczył się i pozostawał na utrzymaniu rodziców i wówczas informował ZUS o zawieszeniu działalności.

(okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 20 marca 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ustalił, że R. R. (1) wykonywał w okresie od 1 września 2002 r. działalność gospodarczą w systemie ciągłym i w tym czasie podlegał ubezpieczeniu społecznemu (tj. emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu) z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach od 01.20.2002r. do 31 stycznia 2005r i od 01 listopada 2005r. do 31 sierpnia 2006r.

R. R. (2) odwołał się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, który wyrokiem z dnia 21 stycznia 2010 r. oddalił to odwołanie.

W dniu 30 listopada 2010 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku po rozpoznaniu apelacji R. R. (1), utrzymał w mocy orzeczenie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy.

.

.

(dowód: wyrok SA w G. z dnia 30 listopada 2010 r. k. 11-22)

W okresie od 23.06.2011 r. do 03.02.2012r. S. R. uregulował za swojego syna w całości należność wobec ZUS obejmującą składki na ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie społeczne i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz odsetki od tych należności w zakresie dotyczącym składek za okres od 01.10.2002r. do 13.04.2003r.

(dowód: dokumentacja na k. 182-197, zaświadczenie ZUS z 21.09.2015r. k. 204)

W dniu 4 czerwca 2011 r. powód zgłosił ubezpieczycielowi – (...) SA szkodę powstałą w okresie od 01.10.2002r. do 13.04.2003r w wysokości 6.624,95 zł. Do pisma dołączono wyliczenie wysokości szkody i wskazano, że żądana kwota obejmuje składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w wysokości łącznej 3266,95 zł raz odsetki od tych należności w wysokości 3.358 zł.

W dniu 16.11.2011r. (...) SA wypłaciło R. R. (1) odszkodowanie w kwocie 3.358 zł, odpowiadające odsetkom od zaległości względem ZUS.

W dniu 11 maja 2012 r. powód odwołał się od powyższej decyzji. W piśmie z dnia 19.06.2012 r. (...) SA podtrzymała dotychczasowe stanowisko co do wysokości odszkodowania.

W dniu 28 listopada 2013r. powód wezwał (...) SA do podjęcia próby ugodowej. W toku rozprawy w dniu 31 marca 2014r. strony nie doszły jednak do porozumienia.

W dniu 16.12.2014r. powód ponownie wezwał (...) SA w W. do zapłaty kwoty 3.266,95 zł.

W dniu 28.01.2015r. pozwany po dokonaniu ponownej analizy tej sprawy oświadczył, że nie widzi podstaw do zmiany stanowiska co do wysokości przyznanego odszkodowania.

(dowód: zgłoszenie szkody k. 25-26, decyzja z 16.11.2011r. k. 29, pismo z 11.05.2012r. k. 30-31, pismo (...) SA z 19.06.2012r. k.31, zawiązanie do próby ugodowej k.32, protokół k. 35, pismo z 28.01.2015r. k. 36, wezwanie do zapłaty k. 73, dokumentacja z akt szkodowych k. 87-159)

Sąd dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie okoliczności bezspornych, powołanych wyżej dokumentów prywatnych.

Dokumenty prywatne Sąd uznał za wiarygodne i niebudzące wątpliwości. Dodać należy, że żadna ze stron nie podważała ich autentyczności.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadka R. R. (1) (k. 179v-180) oraz zeznaniom powoda (k. 205v-206) oraz reprezentanta powoda, albowiem były jasne, spójne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, a także korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym ujawnionym w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powód dochodził odszkodowania, którego wysokość odpowiadała wysokości składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i FGŚP, naliczonych dla jego syna przez ZUS w okresie od 01.10.2002r. do 13.04.2003r.

Powód wskazywał, że w tym okresie był ubezpieczony z tytułu OC w (...) SA, której majątek przejęła w całości pozwana.

W toku sprawy pozwany nie kwestionował faktu, że syn powoda został obciążony przez ZUS składkami w tej wysokości ani okoliczności, że powód we wskazanym okresie był ubezpieczony w (...) SA. Podniósł jednak, że powód nie jest

legitymowany czynnie do dochodzenia przedmiotowego roszczenia oraz, że nastąpiło jego przedawnienie. Wywodził również, że szkoda w mieniu poszkodowanego została w całości naprawiona poprzez wypłatę kwoty 3.358 zł.

Odnosząc się do zarzutów pozwanego wskazać należy przede wszystkim, że w ocenie sądu powodowi przysługiwała legitymacja do dochodzenia roszczenia, którego dotyczy pozew. Bezsprzeczonym w niniejszej sprawie było, że zawarł z ubezpieczycielem umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Nie kwestionowano również faktu, że udzielił swojemu synowi wadliwej porady prawnej, która skutkowałą powstaniem po jego stronie szkody związanej z naliczeniem przez ZUS zaległych składek oraz odsetek za cały okres prowadzonej działalności gospodarczej. Powód udowodnił, że w okresie od czerwca 2011 r. do lutego 2012 r. spłacił całe zadłużenie swego syna wobec ZUS zarówno w zakresie należności głównych jak i odsetek (por. k. 182-198 k. 204)

Zgodnie z treścią art. 518 § 1 pkt 1 k.c. osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi. Powód wykazał, że spłacił w całości synowi kwotę odpowiadającą podnoszonym przez niego roszczeniom odszkodowawczym. Jednocześnie był za tę szkodę odpowiedzialny osobiście, choć R. R. (1) przysługiwało również roszczenie względem ubezpieczyciela o wypłatę odszkodowania. W tej sytuacji sąd uznał, że powód wykazał w tej sprawie, że przysługuje mu legitymacja do wytoczenia powództwa w tej sprawie.

Sąd nie uwzględnił również zarzutu pozwanego, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu.

Zgodnie z treścią art. 819 § 2 k.c. w wypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej roszczenie poszkodowanego do ubezpieczyciela o odszkodowanie lub zadośćuczynienie przedawnia się z upływem terminu przewidzianego dla tego roszczenia w przepisach o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym lub wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Oznacza to, że przy ustalaniu terminu przedawnienia należy brać pod uwagę treść art. 442¹§ 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż 10 lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W dniu 20.03.2008r. zapadła decyzja ZUS, w której ustalono, że R. R. (1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu od 01.10.2002 r. do 31.01.2005r. i od 01.11.2005r. do 31.08.2006r. Decyzja ta stała się jednak prawomocna dopiero 30.11.2010r. to jest w dniu wydania przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyroku z dnia 30.11.2010r., w którym utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, utrzymujący w mocy w/w decyzję ZUS-u. Dopiero z datą wydania tego wyroku R. R. (1) uzyskał pewność, że porada udzielona przez powoda była błędna i poznał ostateczną wysokość składek i odsetek, które był zobowiązany zapłacić. Od tej daty zatem rozpoczyna bieg termin przedawnienia, o którym mowa w art. 442¹§ 1 k.c. Termin ten upłynąłby w dniu 30.11.2013r. Powód złożył jednak w dniu 28.11.2013r. w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. Zgodnie z treścią art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Oznacza to, że w dniu 28.11.2013r. bieg przedawnienia został przerwany i po tej dacie termin przedawnienia zaczął biec na nowo (art. 124 § 1 k.c.) Do dnia wniesienia powództwa w tej sprawie termin ten nie upłynął.

Sąd podzielił natomiast stanowisko pozwanego w zakresie, w jakim pozwany podnosił, że jego odpowiedzialność ograniczała się do kwoty 3.358 zł, którą w ramach odszkodowania wypłacono.

W oparciu o dane przedstawione przez powoda i nie kwestionowane przez pozwanego sąd ustalił, że za okres, w którym powód był ubezpieczony w (...) SA tj. od 01.10.2002r. do 13.04.2003r. ZUS obciążył R. R. (1) kwotą łączną 6.624,95 zł. Na sumę tę składały się zaległe składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FGŚP w kwocie 3.266,95 zł i odsetki za opóźnienie w zapłacie tych należności w kwocie 3.358 zł. Pozwana wypłaciła odszkodowanie obejmujące wskazane wyżej odsetki a odmówiła wypłaty dalszej kwoty obejmującej wskazane wyżej składki. W ocenie sądu stanowisko pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Brzmienie tego przepisu opiera się na teorii przyczynowości adekwatnej, zgodnie z którą odpowiedzialność podmiotu zobowiązanego do naprawienia szkody ogranicza się do zwykłych następstw danej przyczyny. W związku z brzmieniem tego przepisu sąd winien najpierw zbadać, czy w ogóle pomiędzy kolejnymi faktami istnieją obiektywne powiązania w znaczeniu warunku sine qua non. O ile takie powiązania zostaną ustalone sąd bada, czy wspomniane powiązania można traktować jako „normalne” tj. typowe lub oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy. Ocena, czy skutek jest normalny, powinna być oparta na całokształcie okoliczności sprawy i wynikać z zasad doświadczenia życiowego, a w razie potrzeby – z zasad wiedzy naukowej, specjalnej.

Przenosząc te rozważania na grunt tej sprawy należy wskazać, że powód domagając się wypłaty odszkodowania w kwocie odpowiadającej wysokości uregulowanych składek winien wykazać, że gdyby nie wadliwa porada, to R. R. (1) nie miałby obowiązku zapłaty tych składek (warunek sine qua non). Powód usiłował dowodzić tej okoliczności podając, że gdyby wiedział, w jaki sposób ZUS interpretuje przepisy o przerwie w działalności gospodarczej, to doradziłby synowi wyrejestrowanie prowadzonej działalności w okresach braku aktywności. Argument ten nie przekonał jednak sądu.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że R. R. (1) w okresie od 01.10.2002r. do 13.04.2003r. miał zarejestrowaną działalność gospodarczą, natomiast dokonywał zgłoszeń w ZUS jedynie w dniach, w których świadczył usługi w ramach tej działalności. Z treści wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wynika, że zgłoszeń takich dokonał:

- w okresie od 30.10.2002 r. do 31.10.2002r.
- w okresie od 29.11.2002 r. do 30.11.2002 r.
- w okresie od 27.12.2002 r. do 31.12.2002r.

Podkreślić należy, że zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 i 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień 20 marca 2008 r. (decyzja ZUS) za przerwę w wykonywaniu działalności, pozwalającą na zaniechanie zapłaty składek, uznaje się okresy faktycznego całkowitego zaprzestania prowadzenia działalności. Okresy te należy odróżnić od takich sytuacji, gdy w działalności gospodarczej występują chwilowe przerwy w wykonywaniu czynności związanych z działalnością gospodarczą, związane np. z oczekiwaniem na kolejne zlecenia, poszukiwaniem zleceń, czy odpoczynkiem. Dodatkowo podkreślić należy, że zgodnie z treścią art. 2 ustawy z 23.12.1988 o działalności gospodarczej (obowiązującej do 21.08.2004r. i art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) działalność gospodarcza jest wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Nie budzi również wątpliwości na gruncie obu tych ustaw, że stan prowadzenia działalności gospodarczej nie jest bezpośrednio związany z faktem jej zarejestrowania. Wpis do ewidencji podmiotów prowadzących działalność gospodarczą ma bowiem znaczenie jedynie deklaratoryjne. W treści wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego, ustalono, że R. R. (1) w okresach od 01.10.2002r. do 31.01.2005r. i od 01.11.2005r. do 31.08.2006r. faktycznie w sposób ciągły wykonywał działalność gospodarczą. W toku niniejszej sprawy powód nie podważył tego ustalenia. W tej sytuacji nawet, gdyby R. R. (1) dokonywał wyrejestrowania prowadzonej działalności z ewidencji, to nadal byłby zobowiązany do zapłaty składek do ZUS. Obowiązek ich zapłaty nie dotyczy bowiem jedynie podmiotów zarejestrowanych, ale wszystkich osób, które działalność gospodarczą prowadzą. W tej sytuacji w ocenie sądu powód nie wykazał, iż istnieje związek przyczynowy pomiędzy wadliwą poradą udzieloną R. R. (1) a faktem, że był zobowiązany do zapłaty składek. Ten obowiązek wynikał bowiem dla niego wprost z obowiązujących przepisów.

Nadto przeciwko uwzględnieniu powództwa w tej sprawie przemawia brzmienie art. 824 (1) § 1 k.c. zgodnie z którym, o ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody. Powód w tej sprawie domaga się zasądzenia od ubezpieczyciela kwoty odpowiadającej uiszczonym składkom na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FGŚP. Uwzględnienie

tego żądania prowadziłyby do sytuacji, w której ubezpieczyciel uregulowałby składki za R. R. (1), które następnie (w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne) byłyby lokowane na jego indywidualnym koncie w ZUS. Wysokość tych składek warunkowałaby w przyszłości wysokość otrzymanej emerytury. Oczywistym jest zatem, że zasądzenie żadanego odszkodowania prowadziłyby do sytuacji, że poszkodowany byłby bezpodstawnie wzbogacony.

Kierując się tą argumentacją sąd oddalił powództwo w tej sprawie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Koszty, jakie poniósł pozwany to kwota 617,00 zł.

Na powyższą kwotę składa się kwota 600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego w oparciu o § 6 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

SSR Eliza Grzybowska